

O.J.D.: 6376
E.G.M.: 58000
Tarifa: 3115 €

Diari de Girona

FUNDAT EN EL 1808

Fecha: 24/08/2012
Sección: CULTURA
Páginas: 37,42-43

LLETRES

Lluny del malson americà

La colombiana Laura Restreppo publica la novel·la «Hot sur», on aborda la vida de llatins sense documents als EUA. >**PÀG 41**

EL PREMI D'ESCULTURA DE LA FUNDACIÓ VILA CASAS 2012
RECONeix EL TREBALL MINUCIÓS I REALISTA DE JAVIER GARCÉS. DESPRÉS DE DEU ANYS, EL GUARDÓ SERVEIX PER CONSTATAR UN PROCÉS DE REPLEGAMENT CONCEPTUAL DE CARÀCTER NETAMENT CONSERVADOR

La vigència del pedestal

COL·LECTIVA

► **Can Mario, Palafrugell.** Pça de Can Mario, 7. **Del 16 de juny al 16 de setembre.** Horaris: www.fundaciovicilacasas.com

EUDALD CAMPS

■ Molt poques vegades, per no dir gairebé mai, els jurats dels Premis d'art —en qualsevol de les seves modalitats, Biennals incloses— es prenen la molèstia d'agombolar el seu veredict amb un raonament detallat i extens que permeti a l'espectador, sigui quin sigui el seu grau d'especialització en la matèria, descobrir el perquè de tot plegat. Es miri com es miri, no hauria de ser una exigència massa gran per part de ningú, en especial dels artistes que, per exemple, ni tan sols han estat seleccionats, demanar quins criteris d'avaluació s'han seguit, com i perquè s'han discriminat uns treballs enlloc d'uns altres o, en definitiva, quin rumb s'ha pretès donar a un in-

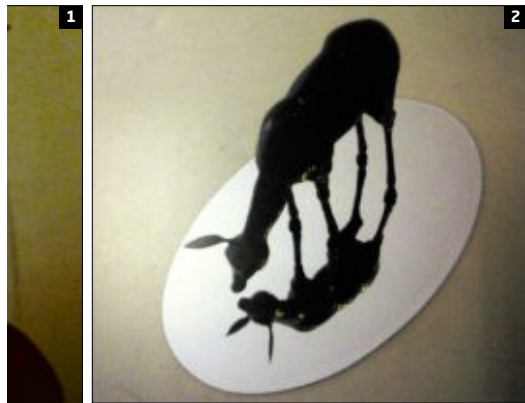
vent —el format premi artístic— que neix i reneix amb una obstinació que no deixa de sorprendre (no cal dir que un dels principals motius d'aquesta absència de discurs té un origen ben prosaic: senzillament, el jurat no en té ni idea, integrat com està moltes vegades per personalitats provinents d'àmbits molt diversos acompanyats d'un o dos especialistes que, obligats en la seva solitud a predicar en el desert, se solen conformar amb el «mal menor» per tal d'evitar que tot plegat acabi essent un ridícul massa vistós).

A manca de raons, de seguida afloren els tòpics: hom sol apel·lar a l'heterodòxia dels plantejaments artístics per tal d'evitar pronunciar-se en una determinada direcció —i camuflar, d'aquesta manera, l'al·lèrgia que provoca la ideologia—, es parla de la transversalitat, de l'eclecticisme, de l'hibridació, i de tota mena de conceptes igualment vagues que fan les funcions de tallafocs i que, en

el millor dels casos, venen a il·lustrar la incapacitat per dir alguna cosa que vagi més enllà de les previsibles generalitats. El més sorprenent, en tot cas, és que moltes vegades ni tan sols s'aconsegueix bandejar el principal risc que sol acompanyar aquest tipus de certàmens, a saber, el de l'originalitat mal entesa. Ho va explicar amb precisió, ja fa una colla d'anys, el filòsof José Antonio Marina: si l'originalitat és l'únic criteri estètic, aleshores no cal dir que el pas següent és la monotonia i la caducitat en la mesura que l'ingeni, com les gràcies del graciós, té data de caducitat. La

sensació de déjà vu és molt més forta davant aquells treballs que pensen haver descobert la sopa d'all que no pas davant dels que reflexionen o intenten trobar sentit sobre el seu mateix procedir. Amb paraules de Marina: «L'artista, si vol ser veritablement innovador, hauria d'entestar-se a rehabilitar moltes coses, la realitat, la funció transfiguradora i transformadora de la creació, l'esforç exigent». Per tot això què estem dient, no ha de sorprendre'ns retrobar aquesta vella absència —la dels criteris d'avaluació— en el catàleg editat pels responsables de la Fundació Vila Ca-

sas amb motiu del Premi d'Escultura d'enguany (un fet que no podem explicar a partir de la ineptitud del jurat, ja que, en el cas que ens ocupa, el perfil de la majoria dels seus membres, començant per Francesc Miralles i acabant per Glòria Bosch, és d'una solvència sobradament contrastada). No hi ha raonament detallat però, enlloc seu, hi ha una altra cosa potser encara més important: es diu sense embuts —i amb un to que podria ratllar la incorrecció política— quins són els objectius dels Premis de la Fundació Vila Casas. Ras i curt: «El fons reflecteix el tarannà del seu creador, posant a l'abast una col·lecció que no està supeditada a modes ni èpoques». O, més encara: «Al llarg del recorregut per les obres seleccionades [...] es manifesta la visió d'Antoni Vila Casas, plural i oberta, però sempre fidel a si mateixa». Aleshores, no cal donar-hi més

voltes: el criteri no és altre que el dictat pel gust del col·leccionista (menys clara resulta, en canvi, la funció del jurat, sobretot si tenim en compte que el propietari de l'invent és també el propietari d'una mirada «sempre fidel a si mateixa» i que no té en compte els «condicionants externs»). Antoni Vila Casas és, per tant, la raó de ser d'uns Premis i d'una Fundació que neix a partir de la seva voluntat col·leccionista (res excepcional, per altra banda: només cal mirar casos paradigmàtics com els que encapçalaria la Fundació Beyeler de Basilea). Si tenim clara aquesta premissa, aleshores resulta molt més senzill passejar la mirada pels deu anys de vida d'una iniciativa que es va estrenar premiant, l'any 2002, a Àngels Ribé (Barcelona, 1943), una de les artistes conceptuals més destacades del nostre país. La va seguir, tres anys

després, Salvador Juanpere (Vilaplana, 1953), un autor que ha fet de l'escultura el centre de les seves reflexions metalingüístiques; Mònica Uz (Barcelona, 1969) i Gabriel (Badalona, 1954) van ser els escollits l'any 2007, dos personalitats centrades en les possibilitats dels materials i hereves d'una determinada mirada formalista; l'any 2009, li va tocar a Alberto Peral (Santurce, 1966), un escultor que suposava un pas més en aquest procés de replegament estètic destinat, pel què sembla, a retornar l'escultura lentament a seu pedestal... Fins arribar a Javier Garcés (Saragossa, 1959): la seva *Mare i filla* encarnarien una mena de grau zero per a la pràctica escultòrica, feta de temps i observació acurada d'una realitat escàpola com una quimera, tancada en ella mateixa fins al punt que l'espectador és l'intrús que pertorba el diàleg silenciós que s'especifica entre la progenitora i la seva descendent immediata. La paràbola descrita, en darrera instància, és realment prodigiosa: del treball conceptual i quasi intangible d'Àngels Ribé, a la gràvida talla policromada —idèntic el procediment al del romànic— de Javier Garcés. Una artista de l'espai i un artista del temps. El què els separa és una dècada marcada pel gir conservador, un retorn a la seguretat de la forma. Ja ho deia Malevitch: «l'home és prou intel·ligent per colonitzar la forma». L'interès dels Premis de la Fundació Vila Casas rau, justament, en la capacitat que mostren per enregistrar aquest retorn de l'art a la terra ferma, lluny dels pantans que, paradoxalment, l'han ajudat a créixer i a ser, en determinats moments, una alternativa a l'implacable llei del mateix.

Propostes molt diferents

► Diferents treballs exposats. **1** *Mare i filla*, l'obra guanyadora de Javier Garcés **2** Una peça molt subtil de l'artista blanenca Maitte Vieta **3** Un treball de Ramon Cerezo. **4** Una singular proposta realitzada amb terracota de M. Àngels Domingo.